

Kúria
ítélete

Az ügy száma:	Bt.II.678/2023/8.
A határozat szintje:	törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Metzing Márton, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2023. szeptember 7.
Az ügy tárgya:	közúti baleset okozásának vétsége
Terhelt:	...
Elsőfok:	Veszprémi Járásbíróság, 2.B.422/2022/8., ítélet, előkészítő ülés, 2022. június 14.
Másodfok:	Veszprémi Törvényszék, 3.Bf.528/2022/9/I., tanácsülés, 2023. január 11.
Harmadfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	a legfőbb ügyész
Az indítvány iránya:	a törvénysértés megállapítása és megváltoztatás
Rendelkező rész	

A Kúria a közúti baleset okozásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálvá megállapítja, hogy a Veszprémi Járásbíróság 2.B.422/2022/8., illetve a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.528/2022/9/I. számú ítéletének a pénzbüntetés egy napi tételösszegét meghatározó, valamint a közúti járművezetés tartamát megállapító rendelkezése törvénysértő.

Az ítélet e rendelkezéseit megváltoztatja, és a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 (ezer) forintra, míg a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 8 (nyolc) hónapra enyhíti.

A pénzbüntetés teljes összege így 150.000 (százötvenezer) forint, az egy havi részlet összege 15.000 (tizenötezer) forint.

Elrendeli a terhelt által eddig esetlegesen megfizetett pénzbüntetés 150.000 (százötvenezer) forintot meghaladó részének a befizetés napjától a visszatérítés napjáig számított mindenkor törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terhelt részére.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** 1. A Veszprémi Járásbíróság a 2022. június 14-én megtartott előkészítő ülésen kihirdetett 2.B.422/2022/8. számú ítéletével a terheltet közúti baleset gondatlan okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés] miatt 2 évre próbára bocsátotta, és a próbára bocsátás tartamára elrendelte a terhelt pártfogó felügyeletét.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség által bejelentett fellebbezés folytán eljáró Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a terheltet próbára bocsátás helyett 150 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezéseket mellőzte, egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a legfőbb ügyész BF.135/2023/7. szám alatt nyújtott be jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján.

[4] Az indítvány indokolása szerint a Veszprémi Járási Ügyészség a K.2599/2020/26. számú vádiratában közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vádat a terhelttel szemben, indítványozva, hogy a bíróság hozzon büntetővégzést, és a terhelttel szemben szabjon ki pénzbüntetést és határozott tartamú közúti járművezetéstől eltiltást. A Veszprémi Járásbíróság a 2.Bpk.263/2022/7. számú, 2022. március 30-án meghozott büntetővégzésével a terhelttel szemben „közúti baleset gondatlan okozásának vétsége” miatt 3 hónap, „B” kategóriára korlátozott közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. A büntetővégzés ellen az ügyészség, a terhelt és a védő egyaránt tárgyalás tartására irányuló indítványt terjesztett elő. Az ügyben a 2022. június 14-én megtartott előkészítő ülésen részt vett ügyész a Be. 502. § (1) bekezdése alapján indítványt tett a büntetés nemére és tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismerné. Az ügyészi indítvány 150 napi tétel, 1.000 forint napi tételösszegű pénzbüntetés és 8 hónap közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására irányult.

[5] Ehhez képest a Veszprémi Járásbíróság a terhelt beismerő nyilatkozatának elfogadása után az előkészítő ülésen kihirdetett ítéletében a terheltet 2 évre próbára bocsátotta. Az ügyészi fellebbezés alapján eljáró Veszprémi Törvényszék pedig az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a terheltet 150 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[6] Utalt rá az indítványozó, hogy ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. A Be. 565. § (2) bekezdésében megfogalmazott e tilalom alól a terhelt terhére bejelentett fellebbezés esetén sincs kivétel. Ehhez képest álláspontja szerint törvényt sértett a törvényszék, amikor az előkészítő ülésen tett ügyési indítványban foglalnál, a bűnösség beismerése elfogadása után hozott másodfokú ítéletében magasabb összegben állapította meg a pénzbüntetés egy napi tételösszegét, valamint hosszabb tartamú közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki.

[7] Miután a törvénysértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható, a legfőbb ügyész – a jogorvoslat a törvényesség érdekében eljárás keretében – indítványozta, hogy a Kúria a törvénysértést állapítsa meg, a jogerős ítéletet változtassa meg, és a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintra, a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát pedig 8 hónapra enyhítse.

[8] **III.** A legfőbb ügyész törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványa alapos.

[9] 1. A Veszprémi Járásbíróság a 2.B.422/2022/8. számú ítéletét 2022. június 14-én, előkészítő ülésen hozta meg. Az előkészítő ülés megkezdése után az ügyész indítványt tett a büntetés mértékére, illetve tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A terhelt a bűnösségét beismerte, a tárgyaláshoz való jogáról lemondott és a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése szerint elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát (2.B.422/2022/8/I. számú végzés).

[10] Ha a bíróság az előkészítő ülésen a terhelt beismerését végzéssel elfogadja és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a bünteteskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja [Be. 504. § (4)-(6) bekezdés].

[11] A Be. 565. § (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E rendelkezés alapján a bíróság számára az alkalmazható szankció korlátja a vádirat, illetve az előterjesztett indítvány tartalma.

[12] Mindezek alapján a következőkre mutat rá a Kúria.

[13] Eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye [Be. 648. § b) pont], a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben. E törvényhely d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[14] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket sorolja fel, azonban ezek között nem szerepel az előkészítő ülésen elfogadott beismerő vallomás alapján meghozott ítéletben, a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb büntetés kiszabása, illetve intézkedés alkalmazása.

[15] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A súlyosabb büntetés, illetve intézkedés fogalma kétségtelenül a súlyosítási tilalom (Be. 595. §) rendelkezéseihez kapcsolódik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatályos szövegezés szerinti súlyosabb jogkövetkezmény Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalma azonosítható lenne a súlyosítási tilalommal. Ugyanis a bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen történő elfogadása esetén a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti

tilalom az irányadó, melynek lényege az, hogy ebben az esetben a terhelt terhére beterjesztett ügyészi fellebbezés által megnyílt súlyosítás korlátját kifejezetten a vonatkozó eljárási szabályok szerint előterjesztett konkrét ügyészi indítvány (vádírat) képezi. Ekként a súlyosítási tilalom nem azonosítható a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalmával.

[16] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése, és a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását, és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen (Be. 595. §).

[17] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat azonban a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénysértő határozat orvoslására nem vehető igénybe.

[18] Mindezek tükrében a legfőbb ügyész által nevesített eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség [Bt.II.218/2022/6., Bt.II.688/2019/5. (BH 2020.64.III.)].

[19] Az ügyiratokból kitűnően a Veszprémi Járási Ügyészség a K.2599/2020/26. számú vádiratában közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés] miatt emelt vádat a terhelttel szemben, indítványozva, hogy a járásbíróság büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás keretében a terhelttel szemben végrehajtásában pénzbüntetést és közúti járművezetéstől eltiltást szabjon ki. A Veszprémi Járásbíróság a 2022. március 30-án meghozott 2.Bpk.263/2022/7. számú büntetővégzésében a terhelttel szemben „közúti baleset gondatlan okozásának vétsége” miatt 3 hónap, „B” kategóriára korlátozott közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. A végzés ellen a Veszprémi Járási Ügyészség a terhelt terhére, míg a terhelt és a védő a terhelt javára tárgyalás tartását indítványozta. A 2022. június 14-én megtartott előkészítő ülésen részt vett ügyész 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint pénzbüntetés és 8 hónap közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására tett indítványt arra az esetre, ha a terhelt beismeri a bűnösségét és lemond a tárgyaláshoz való jogáról (2.B.422/2022/8. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

[20] A Veszprémi Járásbíróság a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta, és az előkészítő ülésen meghozott ítéletében a terheltet – a fentebb írtak szerint – 2 évre próbára bocsátotta, egyidejűleg a próbára bocsátás tartamára elrendelte a pártfogó felügyeletét.

[21] Az ügyészség által a terhelt terhére, pénzbüntetés és járművezetéstől eltiltás kiszabása végett bejelentett fellebbezést a Veszprémi Törvényszék a 2023. január 11-én meghozott 3.Bf.528/2022/9/I. számú ítéletével elbírálva az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a terheltet 150 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[22] Ezzel pedig a másodfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés egy napi tételösszege és a közúti járművezetéstől eltiltás tartama súlyosabb, mint amit a joghátrány mértékére a Be. 502. § (1) bekezdés alapján tett konkrét ügyészi indítvány tartalmaz.

[23] Ezért a Veszprémi Törvényszék jogerős ítéletében megsértette a súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelttel szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb büntetés nem szabható ki. Ez kizárólag a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében orvosolható.

[24] A legfőbb ügyész indítványában írtakkal összhangban a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt tilalom alól nincs kivétel a terhelt terhére bejelentett jogorvoslati kérelem esetén sem. Következésképpen nem a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tétel felső határa, illetve az Általános Részben meghatározott, a büntetés mértékére vonatkozó rendelkezésekből következő felső határ az irányadó a terhelt terhére bejelentett jogorvoslat esetén sem, hanem az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány.

[25] A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 668. § (1) bekezdése szerint tartott tanácsülésen eljárva – a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak találta, és a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulatainak megfelelően megállapította, hogy a megtámadott határozat a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összege és a járművezetéstől eltiltás tartama tekintetében törvénysértő.

[26] A törvénysértést a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdése szerint akként orvosolta, hogy a másodfokú ítélet megváltoztatásával enyhébb – az előkészítő ülésen tett beismerésre figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány kereteit meg nem haladó – büntetést szabott ki, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét – az elkövetéskori Btk. 50. § (3) bekezdésében szabott törvényi minimummal megegyező – 1.000 forintban, míg a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 8 hónapban határozta meg.

[27] A Be. 856. § (2) bekezdése szerint, ha a rendkívüli jogorvoslat folytán hozott határozat pénzbüntetés megfizetésére kötelezést alacsonyabb mértékben tartalmaz, akkor a befizetett összeg és az alacsonyabb mértékű kötelezés közötti különbözetet a terheltnek vissza kell téríteni, a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt. A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja alapján a visszatérítésről felülvizsgálat esetén a Kúria rendelkezik. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett pénzbüntetés 150.000 (százötvenezer) forintot meghaladó részének a befizetés napjától a visszatérítés napjáig számított mindenkori törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

[28] 2. A Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[29] **IV.** A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. szeptember 7.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró